

Beställare
Naturskyddsföreningen i Skåne

Inventering av vedlevande insekter i sex områden i västra Skåne 2006

Bjärsgård, Farstorp, Hallagården i Rössjöholm, Hjorthagen
i Vrams Gunnarstorp, Knutstorp, Spjutseröd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Metodik	4
Resultat	5
Bjärsgård, Klippans kn, Klippans fg	5
Farstorp, Eslövs kn, Västra Strö fg	8
Hallagården (Rössjöholm), Ängelholms kn, Tåssjö sn	9
Hjorthagen (Vrams Gunnarstorp), Bjuvs kn, Norra Vrams fg	11
Knutstorp, Svalövs kn, Kågeröd fg	14
Spjutseröd, Perstorps kn, Perstorps fg	16
Referenser	17

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och bilder från de inventerade områdena.

Rapporten bör citeras som:

Andersson H., 2007. Inventering av vedlevande insekter i sex områden i västra Skåne 2006 – Bjärsgård, Farstorp, Hallagården i Rössjöholm, Hjorthagen i Vrams Gunnarstorp, Knutstorp, Spjutseröd. Calluna 2007.

Projektets organisation: Anna Sandström (projektledare), Håkan Andersson (artbestämning och rapport), Gunnar Sjödin (artbestämning), Per Blomberg (kartor och foton i rapporten), Naturskyddsföreningen i Skåne (tömning av fällor).

Kontakt för denna rapport: Anna Sandström, anna.sandstrom@calluna.se eller 0708-37 35 36.

Adress:
CALLUNA AB
Ekologiska kunskapsgruppen
Linköpings slott
582 28 Linköping

Telefon:
013-12 25 75

Fax:
013-12 65 95

E-post: info@calluna.se
Nätadress: www.calluna.se
Postgiro 638 59 58-1
Bankgiro 5969-0826
Org. nr. 556575-0675

Sammanfattning

Sammanlagt påträffades i de sex områdena 24 rödlistade skalbaggar och en vedlevande harkrank. Dessutom hittades 32 tidigare rödlistade skalbaggar, en geting och en dagfjäril. Som bonus gjordes fyra nya landskapsfynd för Skåne.

De två mest värdefulla lokalerna (med avseende på rödlistade eller tidigare rödlistade skalbaggar) var Bjärsgård (27 arter) och Hjorthagen (21 arter). Här hade dock tre fönsterfällor satts upp och antalet fällor ger direkt resultat i artlistorna – ju fler fällor desto fler arter. I Hallagården sattes bara två fällor upp men här påträffades 19 rödlistade eller tidigare rödlistade arter vilket antyder att lokalen skulle få ungefär lika många intressanta arter som Bjärsgård eller Hjorthagen om tre fällor satts upp. I särklass minst antal intressanta arter var Spjutstorp (1 art) vilket antyder att något möjligen har hänt med fällorna.

Många intressanta arter påträffades. Värt att hålla fram i Bjärsgård är klubbhornsbaggen *Euplectus duponti*, blåsbaggen *Hypebaeus flavipes* och brokig barksvartbagge *Corticus fasciatus* där den först nämnda är en i Sverige exklusivt skånsk art och de båda andra knutna till larvgångar av andra insekter, bl.a. skeppsvarvsfluga.

I Farstorp är stumpbaggen *Abraeus granulum*, glansbaggen *Epuraea longiclavis* och fuktbaggen *Atomaria diluta* värda att nämnas. Den sistnämnda var bara känd från något tiotal lokaler i landet varav tre i Skåne.

Atomaria diluta påträffades även i Hallagården och får sägas vara den lokalens mest intressanta fynd.

I Hjorthagen gjordes ett av inventeringens märkligaste och mest intressanta fynd – raggbock *Tragosoma depsarium*. Arten var inte känd från Skåne tidigare men fyndet utgjordes endast av täckvingar och delar av mellankroppen och ett par ben vilket gör att det finns en liten risk att individen trots allt inte är skånsk. För att vara helt säker bör traktens tallbestånd inventeras på gnagspår av raggbock. Andra intressanta fynd i Hjorthagen var klubbhornsbaggen *Trichonyx sulcicollis*, vedviveln *Phloeophagus lignarius* samt gulringad vedharkrank *Ctenophora flaveolata*. I Hjorthagen påträffades också bokblombock *Anoplodera scutellata*, en art som finns med i åtgärdsprogrammet för hotade arter knutna till bok.

I Knutstorp är ängern *Trinodes hirtus* värd att hållas fram. Här påträffades också skeppsvarvsfluga *Lymexylon navale*.

Inledning

Våren 2006 fick Calluna AB i uppdrag av Per Blomberg, Naturskyddsföreningen i Skåne, att artbestämma material från en insektsinventering med fönsterfällor på sex lokaler i västra Skåne.

Fångstperioden sträckte sig från maj-augusti. Utsättning och tömning av fällorna sköttes av folk från naturskyddsföreningen. Författare till rapporten är Håkan Andersson. Håkan har också svarat för artbestämning av den största delen av materialet. Gunnar Sjödin har artbestämt skalbaggar av familjen kortvingar (Staphylinidae) samt ytterligare några svårare grupper. Anna Sandström har varit projektledare och kvalitetsgranskat materialet. Callunas projektbenämning är "Skåne vedinsekter 2006, C49".

Metodik

Vid inventeringsarbetet användes fönsterfällor. En fönsterfälla fångar flygande insekter och placeras oftast i anslutning till intressanta substrat på träd. Exempel på intressanta substrat är t.ex. håligheter, högstubbar, savflöden eller död ved. Fönsterfällan består av en polykarbonatglasskiva och en aluminiumvanna som med hjälp av snöre hängs upp i trädet. De flygande insekterna krockar med det genomskinliga glaset och faller ned i vannan som innehåller en konserverande lösning av vatten och glykol.

Fällorna sattes ut i början av maj och togs ned i början av augusti. Däremellan vittjades fällorna med ca en månads mellanrum. Val av substrat valdes av medlemmar av Naturskyddsföreningen i Skåne som också valde de sex områden som inventerades.

I Bjärsgård, Klippans kommun, sattes tre fönsterfällor upp: En i en grov ek, en i en ihålig, grov ek och en i en döende bok med tickor.

I Farstorp, Eslövs kommun, sattes två fällor upp: En i en mycket grov lind och en i en gammal ek. Eken föll under sommaren men den hängdes upp igen i en ek i närheten.

I Hallagården (Rössjöholm), Ängelholms kommun, sattes två fällor upp: Båda fällorna sattes upp i bokhögstubbar i en sydvänd brant.

I Hjorthagen (Vrams Gunnarstorp), Bjuvs kommun, sattes tre fällor upp: En i en död ek, en i en levande bok med angränsande låga och en i en död björk med tickor.

I Knutstorp, Svalövs kommun, sattes tre fällor upp: En i en grov ek med murken ved, en i en grov ek med håligheter och en i en ihålig bok.

I Spjutseröd (Perstorps kommun) sattes två fällor upp: En i en fristående bok och en i en klibbal.

Resultat

Bjärsgård, Klippans kn, Klippans fg

Beskrivning av området och resultat

Området ligger strax söder om Borgåsjön nära godset Bjärsgård och består av högvuxna skogar med bok och ek. Det finns också några sumpskogar.

I området påträffades sju rödlistade skalbaggar samt 19 tidigare rödlistade skalbaggar och en geting. Det intressantaste fyndet var klubbhornsbaggen *Euplectus duponti*, en i Sverige exklusivt skånsk art som är mycket dåligt känd. Värt att nämna är också fyra arter rödlistade eller tidigare rödlistade, vedlevande knäppare: rödaxlad lundknäppare, smalknäppare, orange rödrock och rödpalpad rödrock. Dessutom gjordes fynd av två för Skåne nya kortvingar.

Rödlistade arter

Euplectus duponti är en mycket dåligt känd klubbhornsbagge som i Sverige endast är hittad på ett par platser i Skåne. Arten lever förmodligen i förna, möjligen i anslutning till träd. Det råder stor osäkerhet om vilka hoten mot arten är. Rödlistekategori: Kunskapsbrist (DD).

Rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus* är en av de mindre knäpparna, ca 8 mm lång. Arten är svart med en orangeröd fläck vid basen av varje täckvinge. Denna sällsynta och lokala art är knuten till ädellövbeklädnad där larven utvecklas under bark och i håligheter av främst ek, alm, lind och lönn. De främsta hoten mot arten är avverkning eller andra ingrepp i artens livsmiljö. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Smalknäppare *Procræus tibialis* är en något större, blanksvart knäppare. Arten förekommer sällsynt och lokalt upp till Mälardalen i gamla ädellövbeklädnad där den lever i torr, vitrötad ved. Arten är vanligast i ek och bok. Det främsta hotet mot arten är minskad tillgång på lämpliga träd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Orange rödrock *Ampedus nigroflavus* är en svart knäppare med orangeröda täckvingar, ca 12 mm lång. Arten är ganska sällsynt och lokal. Den orange rödrocken utvecklas i högstubbar och lågor med vitrötad ved av olika lövträdsarter, främst asp och björk. Veden ska helst vara solexponerad. I veden lever larven som rovdjur och ett viktigt bytesdjur är larven av noshornsoxe *Sinodendron cylindricum*. Det främsta hotet mot arten är att högstubbar och lågor av främst asp och björk blivit ovanligare i landskapet. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Hypebaeus flavipes är en ett par millimeter lång blåsbagge som är påträffad i ett fåtal landskap upp till Västmanland. Arten har ansetts knuten till gamla ekar med partier av död ved, där den lever i gaddstekelbon i gamla gångar av skeppsvarvsfluga. Min erfarenhet är att arten även kan leva i insektsgångar i andra trädslag än ek, t.ex. asp. Så är i alla fall fallet i Linköpingstrakten men det kan möjligen bero på att det där är gott om ek och att om det finns tillgång till

andra trädslag i ekområden kan arten fördriva andra trädslag. Det främsta hotet mot arter är minskande mängd gamla träd med partier av död ved.
Rödlistekategori: Sårbar (VU).

Gulbent kamklobagge *Allecula morio* är en ca 10 mm lång, brunsvart svartbagge som förekommer upp till Västmanland. Den lever i mycelhaltig ved i ihåliga träd, främst ek. De främsta hoten mot arten är minskad tillgång på lämpliga träd samt att dessa hotas av igenväxning och beskuggning. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Brokig barksvarvbagge *Corticium fasciatum* är även det en svartbagge men betydligt mindre än den förra, ca 3 mm. Främre delen av täckvingarna är bruna, i övrigt är arten svart. Arten är sällsynt påträffad upp till Hälsingland men med stora luckor i utbredningen. Den påträffas främst på barkfria partier av gamla ekar med larvgångar av skeppsvarvsflugor. De främsta hoten mot arten är minskad tillgång på lämpliga träd samt att dessa hotas av igenväxning och beskuggning. Rödlistekategori: Sårbar (VU).

Tidigare rödlistade arter

Mindre larvmördare *Calosoma inquisitor* hör till familjen jordlöpare. Denna art håller oftast till uppe i träden där den jagar fjärilslarver. Arten kan vissa år vara ganska vanlig medan den andra år är mycket fåtalig. Den påträffades tillsammans med fyrfläckig asbagge *Dendroxena quadrimaculata* som har ett liknande levnadssätt. (Hk 1993: 3)

Euplectus brunneus är en liten klubbhornsbagge som förmodligen lever i anslutning till myrsamhällen under bark och i ihåliga träd. (Hk 2000: NT)

Oxypoda arborea hör till familjen kortvingar och blir ca 3 mm lång. Arten är främst påträffad i anslutning till svaveltickor på gamla ekar. Möjligen är arten också på något sätt knuten till gnagargångar vid basen av gamla träd. (Hk 2000: NT)

Haploglossa gentilis är en kortvinge som förekommer i anslutning till gamla hålekar, ofta i anslutning till myrsamhällen. (Hk 2000: NT)

Bålgetingkortvinge *Velleius dilatatus* lever och utvecklas i bålgetingbon där den lever på fluglarver. Den fullbildade baggen lever av utsipprande sav på främst ek. (Hk 2000: VU)

Melasis buprestoides hör till familjen halvknäppare. De flesta arterna i familjen ställer höga krav på sin miljö. Denna art utvecklas i hård, vitrötad ved av främst bok, avenbok, klibbal och björk. (Hk 2000: NT)

Hylis olexai är ytterligare en halvknäppare som även den utvecklas i vitrötad lövträdsved. (Hk 2000: NT)

Rödpalpad rödbeck *Ampedus hjorti* är en ca 12 mm lång knäppare som främst förekommer i brunrötad ekved. (Hk 2000: NT)

Gastrallus immarginatus är en trägnagare som utvecklas i barken på främst ek, lind och lönn. (Hk 2000: NT)

Tillus elongatus, en brokbagge som lever som rovdjur under bark och i murken ved av olika lövträdsarter. (Hk 1993: 4)

Trichoceble memnonia hör till familjen borstbaggar och är främst påträffad i vitrötad ved i ekgrenar. (Hk 2000: NT)

Rhizophagus cribratus är en ljusbrun barkglansbagge som påträffas under bark, i tickor och i murken ved av olika lövträdsarter. (Hk 1993: 4)

Bålgetingfuktbagge *Cryptophagus micaceus*, en art som utvecklas i bålgetingbon där den lever av diverse avfall. (Hk 2000: NT)

Större vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* är knuten till gamla ädellövbekstäånd, parker, alléer och kyrkogårdar. Utvecklingen sker i anslutning till olika svampar, t.ex. fjällticka och svavelticka. (Hk 2000: NT)

Ljusfläckig vedsvampbagge *Mycetophagus piceus* påträffas under bark och i murken ved angripna av svavelticka, främst på ek. (Hk 2000: NT)

Ljus brunbagge *Conopalpus testaceus* hör även den till familjen brunbaggar. Utvecklingen sker i starkt vitrötad ved i grenar av bl.a. ek och bok. (Hk 2000: NT)

Orangevingad kamklobagge *Pseudocistela ceramboides* är knuten till brunrötad lövträdsved. (Hk 1993: 4)

Enfärgad barksvartbagge *Corticium unicolor* hör till familjen svartbaggar. Arten lever som rovdjur och jagar vedlevande insektslarver, t.ex. barkborrar och trägnagare, i vitrötad ved av bok och björk. (Hk 2000: NT)

Mörk ögonbagge *Euglenes oculus* påträffas främst i brunrötad ved i ihåliga ekar. (Hk 2000: NT)

Bålgeting *Vespa crabro* är knuten till gamla, ihåliga träd. (Hk 1993: 2)

Nyfynd för Skåne

Oxypoda arborea är en kortvinge som anses knuten till gamla ekar med svaveltickor. Arten är sällsynt men är funnen upp till Västmanland. Arten var tidigare (2000) rödlistad i kategorin Missgynnad (NT).

Dexiogyia forticornis är ytterligare en kortvinge som är relativt nyinvandrad i Sverige. Den har spridit sig snabbt och är numera utbredd upp till Västmanland. Arten lever av diverse avfall, bl.a. i ihåliga träd.

Farstorp, Eslövs kn, Västra Strö fg

Beskrivning av området och resultat

Området består av en igenvuxen hagmark med flera grova ekar och en enorm lind.

I Farstorp påträffades fyra rödlistade arter samt ytterligare fyra arter som tidigare varit rödlistade. Trots att antalet intressanta arter var ganska litet var flera av arterna som påträffades intressanta. Fuktbaggen *Atomaria diluta* var tidigare endast känd från tre lokaler i Skåne och glansbaggen *Epuraea longiclavis* påträffas inte ofta.

Rödlistade arter

Abraeus granulatum är en drygt 1 mm lång stumpbagge som är nästan klotrund. Den är utbredd upp till Västmanland men utbredningen är fragmenterad. Arten påträffas främst i grova, murkna, ihåliga stammar av bok, gärna i närheten av fågelbon. De främsta hoten mot arten är minskad tillgång på lämpligt substrat samt att utbredningen är fragmenterad. Rödlistekategori: Sårbar (VU).

Ptenidium gressneri är en liten fjädervinge, ca 1 mm lång. Arten är påträffad från Skåne till Västmanland men med luckor i Västsverige. Den livnär sig av svampsporer i ihåliga träd, främst bok, alm och ek. Det främsta hotet mot arten är bristen på lämpliga hålträd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT)

Epuraea longiclavis är en några millimeter lång, rödbrun glansbagge. Arten uppges leva under bark på gråalar längs stränder. Det är uppenbart att arten kan leva under bark även på andra lövträdsarter. Det främsta hotet mot arten är avverkning av gråalsbestånd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Atomaria diluta är en mycket sällsynt fuktbagge som är ljus gulröd och knappt 2 mm lång. Arten är endast påträffad på tre platser i Skåne och ytterligare en handfull platser i Sverige upp till Mälardalen. Arten verkar vara knuten till murken ved och möjligen också myror. Det främsta hotet mot arten är minskad tillgång på gamla ädellövträd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Tidigare rödlistade arter

Prionocyphon serricornis en hårbagge som är knuten till fuktiga eller blöta trädhåll i ädellövträd. (Hk 2000: NT)

Meligethes ochropus är en glansbagge vars larvutveckling sker på knölsyska *Stachys palustris*.

Bålgetingfuktbagge *Cryptophagus micaceus*, en art som utvecklas i bålgetingbon där den lever av diverse avfall. (Hk 2000: NT)

Bandad albrunbagge *Abdera flexuosa* är främst knuten till alticka på hassel och klibbal men förekommer även i sprängticka på björk. (Hk 2000: NT)

Hallagården (Rössjöholm), Ängelholms kn, Tåssjö sn

Beskrivning av området och resultat

Området är beläget i Hallandsåsens sydvända sluttning ned mot Västersjön och består av bokskog med en del bäckraviner.

I Hallagården påträffades fem rödlistade och 14 arter som tidigare varit rödlistade. Intressantaste fyndet var fuktbaggen *Atomaria diluta* som även påträffades i Farstorp.

Rödlistade arter

Xylophilus corticalis hör till familjen halvknäppare där så gott som alla arter ställer höga krav på sin miljö. Arten blir ca 5 mm lång och är ljusbrun med en svart fläck på vardera täckvingen. Arten förekommer i urskogsartade bestånd upp till Gästrikland men med stora luckor i utbredningen. Larvutvecklingen sker i lös, vitrötad löv- och barrträdsved. Det främsta hotet mot arten är minskad brist på lämpliga områden som har kontinuerlig tillgång på död ved. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Gråbandad trägnagare *Anobium costatum* är en sällsynt och lokal art som i Sverige är knuten till bokskogsregionen. Larven utvecklas i bokgrenar som fallit ned till marken och veden ska vara hård och torr. Det främsta hotet mot arten är brist på död ved av de dimensioner som arten kräver. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Atomaria diluta är en mycket sällsynt fuktbagge som är ljust gulröd och knappt 2 mm lång. Arten är endast påträffad på tre platser i Skåne och ytterligare en handfull platser i Sverige upp till Mälardalen. Arten verkar vara knuten till murken ved och möjligen också myror. Det främsta hotet mot arten är minskad tillgång på gamla ädellövträd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Stephostethus alternans hör till familjen mögelbaggar. Arten är rödbrun och ca 2 mm lång. Arten är sällsynt i landets sydöstra delar upp till Uppland. Den lever på svampangripna grenar av olika lövträdsarter, i Skåne främst bok. Ek och hassel är två andra viktiga trädslag. Det främsta hotet mot arten är minskad brist på lövträdsbestånd med god tillgång på död ved. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Bokborre *Ernoporicus fagi* är en ca 2 mm lång svart barkborre som är utbredd upp till Småland. Arten lever i grenar och kvistar av främst bok. Det främsta hotet mot arten är minskad tillgång på lämpliga bokbestånd med kontinuerlig tillgång på nyligen döda grenar. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Tidigare rödlistade arter

Euplectus bescidicus är en liten klubbhornsbagge som förmodligen lever i anslutning till myrbon i ihåliga träd. (Hk 1993: 4)

Euplectus brunneus är en nära släkting till den föregående och som förmodligen har ett likartat levnadssätt. (Hk 2000: NT)

Björkblåoxe *Platycerus caprea* är en ca 12 mm lång, metallisk bagge som hör till familjen ekoxbaggar. Arten påträffas oftast i björk och asp. (Hk 2000: NT)

Prionocyphon serricornis är en knappt 5 mm lång mjukbagge. Larvutvecklingen sker i regnvattenfyllda håligheter i bl.a. bok, ek och alm. (Hk 2000: NT)

Melasis buprestoides hör till familjen halvknäppare. De flesta arterna i familjen ställer höga krav på sin miljö. Denna art utvecklas i hård, vitrötad ved av främst bok, avenbok, klibbal och björk. (Hk 2000: NT)

Blankknäppare *Hypoganus inunctus* är en ca 14 mm lång, blanksvart knäppare som är knuten till vitrötad lövträdsved av främst ek och bok. (Hk 2000: NT)

Tillus elongatus, en brokbagge som lever som rovdjur under bark och i murken ved av olika lövträdsarter. (Hk 1993: 4)

Pteryngium crenatum är en liten fuktbagge som lever under bark och på svampar av arten klibbticka på bl.a. gran. Arten är också påträffad i en ihålig asp. (Hk 1993: 4)

Bålgetingfuktbagge *Cryptophagus micaceus*, en art som utvecklas i bålgetingbon där den lever av diverse avfall. (Hk 2000: NT)

Bredhuvad mögelbagge *Latridius brevicollis* påträffas främst på fnösktickor på bok och björk. (Hk 2000: NT)

Större vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* är knuten till gamla ädellövbekant, parker, alléer och kyrkogårdar. Utvecklingen sker i anslutning till olika svampar, t.ex. fjällticka och svavelticka. (Hk 2000: NT)

Strimmig svampborrare *Cis lineatocribratus* är knuten till fnösktickor på bok och björk. (Hk 1993: 4)

Bandad albrunbagge *Abdera flexuosa* är främst knuten till alticka på hassel och klibbal men förekommer även i sprängticka på björk. (Hk 2000: NT)

Enfärgad barksvartbagge *Corticium unicolor* hör till familjen svartbaggar. Arten lever som rovdjur och jagar vedlevande insektslarver, t.ex. barkborrar och trägnagare, i vitrötad ved av bok och björk. (Hk 2000: NT)

Nyfynd för Skåne

Dinaraea arcana är en kortvinge som i Sverige har en nordlig utbredning. Arten påträffas främst under bark på löv- och barrträd men också i anslutning till svamp och i mossa.

Hjorthagen (Vrams Gunnarstorp), Bjuvs kn, Norra Vrams fg

Beskrivning av området och resultat

Området består av ett inhägnat vilthägn med glest stående, grova träd.

I Hjorthagen påträffades sju rödlistade skalbaggar samt en vedlevande harkrank. Dessutom hittades 13 arter som tidigare varit rödlistade. Ett mycket anmärkningsvärt nyfynd gjordes också. Det mest spännande fyndet var raggbock, dock endast i form av fragment men det finns skäl att anta att individen har sitt ursprung i trakten. Raggbock var inte tidigare påträffad i Skåne. Värt att hålla fram var också fyndet av klubbhornsbaggen *Trichonyx sulcicollis*.

Rödlistade arter

Trichonyx sulcicollis är en ca 3 mm lång kortvinge, den största arten av en grupp kortvingar som kallas klubbhornsbaggar. Arten är sällsynt och lokal upp till Mälardalen. Den lever under bark och i fuktig ved av olika lövträd, främst ek. Troligen är arten på något sätt associerad med myror. Det främsta hotet är minskad förekomst av gamla lövskogsbestånd med döda träd. Rödlistekategori: Sårbar (VU).

Rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus* är en av de mindre knäpparna, ca 8 mm lång. Arten är svart med en orangeröd fläck vid basen av varje täckvinge. Denna sällsynta och lokala art är knuten till ädellövbeklädnad där larven utvecklas under bark och i håligheter av främst ek, alm, lind och lönn. De främsta hoten mot arten är avverkning eller andra ingrepp i artens livsmiljö. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Gråbandad trägnagare *Anobium costatum* är en sällsynt och lokal art som i Sverige är knuten till bokskogsregionen. Larven utvecklas i bokgrenar som fallit ned till marken och veden ska vara hård och torr. Det främsta hotet mot arten är brist på död ved av de dimensioner som arten kräver. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Sprängtickgnagare *Dorcatoma substriata* är en nästan klotrund bagge som blir ca 2 mm lång. Larvutvecklingen sker i fruktkroppar av svampen sprängticka på björk, bok och alm. Det främsta hotet mot arten är att träd som infekterats av sprängticka blir ovanligare i landskapet. I stadsnära natur tas sådana träd inte sällan bort. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Raggbock *Tragosoma depsarium* är en ca 30 mm lång brunaktig långhorning. Arten har en i Sverige mycket lokal utbredning från Småland till Norrbotten. Raggbocken utvecklas främst i gamla, solexponerade tallågor som ska ha en speciell konstitens. Den döda tallen ska ha stått i många år och fått en soltorkad, hård, silvergrå yta. När torrakan sedan faller blir lågan ett bra substrat för raggbock. Helst ska tallen ha uppnått en ålder på ca 100 år innan den dör och för att flera generationer raggbockar ska kunna utvecklas får inte trädet ha vuxit för snabbt. För att en lokal ska kunna hysa raggbock behövs en kontinuerlig tillgång

på sådana lågor vilket gör att ganska få områden har den yta och mängd död tallved som krävs. Å andra sidan kan enstaka lågor fungera som utvecklingssubstrat under lång tid. Om det bara finns ett fåtal passande lågor på en lokal borde det inte vara omöjligt att lägga ut passande lågor för att rädda beståndet. Der främsta hotet mot arten är att gamla, senvuxna tallbestånd blir ovanligare och att skogen generellt sätt är tätare nu än förr. Förr blev skogarna glesare p.g.a. skogsbränder och brandbekämpning är också ett hot mot arten. Fyndet av raggbock bestod av täckvingar och delar av mellankroppen. Det finns en liten risk att individen inte har skånst ursprung men det skulle innebära att en fågel har flugit med djuret från Småland eller en annan provins som hyser arten. Rödlisterkategori: Sårbar (VU).

Bokblombock *Anoplodera scutellata* är en ca 20 mm lång, ganska kraftigt byggd långhorning. Arten är i Sverige lokalt påträffad i Skåne, Blekinge, Halland och Småland. Utvecklingen sker främst i torr, hård bokved, helst i övre delen på högstubbar. Den fullbildade skalbaggen besöker ibland blommor. Det främsta hotet är minskad tillgång på grov, död bokved. Rödlisterkategori: Sårbar (VU).

Phloeophagus lignarius är en knappt 5 mm lång, svart vedlevande vivel. Arten är sällsynt utbredd från Skåne till Mälardalen. Arten utvecklas främst i ved på insidan av håligheter i bok, ek, alm och asp. Ofta är veden påverkad av fågelbon. Det främsta hotet mot arten är fällning av gamla, ihåliga träd i alléer och parker. Rödlisterkategori: Missgynnad (NT).

Gulringad vedharkrank *Ctenophora flaveolata* hör till en liten grupp harkrankar som har sin larvutveckling i murken ved och ihåliga träd. Arten är påträffad upp till Uppland men sentida fynd är få. Arten sprider sig förmodligen dåligt och utbredningen är därför förmodligen fragmenterad. De främsta hoten mot arten är minskad tillgång på lämpliga skogsbestånd med tillräcklig mängd ihåliga träd. Rödlisterkategori: Missgynnad (NT).

Tidigare rödlistade arter

Hapalarea pygmaea är en kortvinge som främst påträffas i ihåliga träd, gärna med rester av fågelbon. (Hk 2000: NT)

Sepedophilus bipunctatus, ytterligare en kortvinge knuten till ihåliga träd och murken ved. (Hk 2000: NT)

Prionocyphon serricornis är en knappt 5 mm lång mjukbagge. Larvutvecklingen sker i regnvattenfyllda håligheter i bl.a. bok, ek och alm. (Hk 2000: NT)

Hylis olexai är ytterligare en halvknäppare som även den utvecklas i vitrötad lövträdsved. (Hk 2000: NT)

Tillus elongatus, en brokbagge som lever som rovdjur under bark och i murken ved av olika lövträdsarter. (Hk 1993: 4)

Bålgetingfuktbagge *Cryptophagus micaceus*, en art som utvecklas i bålgetingbon där den lever av diverse avfall. (Hk 2000: NT)

Större vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* är knuten till gamla ädellövbestånd, parker, alléer och kyrkogårdar. Utvecklingen sker i anslutning till olika svampar, t.ex. fjällticka och svavelticka. (Hk 2000: NT)

Ekgrenbrunbagge *Conopalpus testaceus* hör till familjen brunbaggar och lever främst i vitrötade ekgrenar som sitter kvar på gamla ekar. (Hk 2000: NT)

Större svampklobagge *Mycetochara axillaris* utvecklas i mycelhaltig ädellövved. (Hk 2000: NT)

Enfärgad barksvartbagge *Corticeus unicolor* hör till familjen svartbaggar. Arten lever som rovdjur och jagar vedlevande insektslarver, t.ex. barkborrar och trägnagare, i vitrötad ved av bok och björk. (Hk 2000: NT)

Rödhaltsad svartbagge *Neomidia haemorrhoidalis* är knuten till döda fnösktickor på björk och bok (Hk 2000: NT)

Mörk ögonbagge *Euglenes oculus* påträffas främst i brunrötad ved i ihåliga ekar. (Hk 2000: NT)

Bälgeting *Vespa crabro* är knuten till gamla, ihåliga träd. (Hk 1993: 2)

Nyfynd för Skåne

Raggbock *Tragosoma depsarium* är en av inventeringens mest anmärkningsvärda fynd. Arten är närmast påträffad i Småland och det finns en liten risk att arten transporterats till Hjorthagen med en fågel men jag tycker att det låter osannolikt. Det är mer troligt att det någonstans i närheten av Hjorthagen finns ett gammalt tallbestånd som hyser arten. Min uppmaning till er i Naturskyddsföreningen är att inventera trakten på gamla tallågor och se om ni kan hitta artens karaktäristiska kläckhål. (I sällsynta fall kan arten också utvecklas i gran.) Om det är ont om tallågor på platsen kan det vara värt att fundera på om lämpliga lågor ska läggas ut så att beståndet kan räddas. En annan åtgärd som kan vara värdefull är att röja bort skuggande vegetation i tallbeståndet så att både stående (främst döda) träd och lågor blir solexponerade. Vid röjningen är det naturligtvis viktigt att inte röja bort andra värdefulla träd. Främst bör röjningen inrikta sig på lövsly och eventuella granar. Arten är rödlistad i kategorin Sårbar (VU).

Knutstorp, Svalövs kn, Kågeröd fg

Beskrivning av området och resultat

Två av fällorna sitter i en parkliknande ekhage strax nordväst om Knutstorps slott. Den tredje fällan sitter i en bokhage ca 1 km sydväst om slottet.

Fem rödlistade skalbaggsarter påträffades i Knutstorp. Dessutom hittades ytterligare nio arter som tidigare varit rödlistade. Mest intressanta fyndet var den lilla långhåriga ängern *Trinodes hirtus*. Intressant var också fynd av skeppsvarvsfluga. Flera intressanta arter är knutna till denna arts larvgångar och det kan vara intressant att se vilka arter som rör sig på solexponerad, bar ekved på levande träd. Riktigt varma högsommardagar eller ljumma sommarnätter kan ge fynd av spännande arter.

Rödlistade arter

Bokoxe *Dorcus parallelipedus* är en upp till 30 mm lång, mattsvart skalbagge som hör till familjen ekoxbaggar. Arten förekommer främst i landets sydöstra del upp till Småland och med spridda fynd längs Västkusten och Stockholmstrakten. Arten lever i mycket grova, murkna stubbar och stammar av främst bok. Det främsta hotet mot arten är minskad tillgång på gamla bokbestånd. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus* är en av de mindre knäpparna, ca 8 mm lång. Arten är svart med en orangeröd fläck vid basen av varje täckvinge. Denna sällsynta och lokala art är knuten till ädellövbekväxt där larven utvecklas under bark och i håligheter av främst ek, alm, lind och lönn. De främsta hoten mot arten är avverkning eller andra ingrepp i artens livsmiljö. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Trinodes hirtus är en ca 2 mm lång, långhårig, brunsvart art som hör till familjen ängar. Arten förekommer sällsynt upp till Södermanland. Den lever av döda insekter under bark och i ved i ihåliga träd, främst ek. De främsta hoten mot arten är den begränsade utbredningen samt bristande tillgång på grova, ihåliga träd. Rödlistekategori: Sårbar (VU).

Skeppsvarvsfluga *Lymexylon navale* är en långsmal, rostbrun art som blir upp till 16 mm lång. Arten förekommer sällsynt i sydöstra Sverige upp till Mälardalen. Den är knuten till stående, grova, solexponerade eker med barklös ved. De främsta hoten mot arten är minskad tillgång på gamla grova ekar samt att dessa ofta hotas av igenväxning och beskuggning. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Större sågsvartbagge *Uloma culinaris* är en ungefär centimeterlång, rödbrun bagge från familjen svartbaggar. Arten påträffas i murken ved av bl.a. ek, lind och sälg. Larven lever möjligen av andra arters gnagmjöl. Numera påträffas arten oftast i sågspånshögar. Rödlistekategori: Missgynnad (NT).

Tidigare rödlistade arter

Melasis buprestoides hör till familjen halvknäppare. De flesta arterna i familjen ställer höga krav på sin miljö. Denna art utvecklas i hård, vitrötad ved av främst bok, avenbok, klibbal och björk. (Hk 2000: NT)

Hylis olexai är ytterligare en halvknäppare som även den utvecklas i vitrötad lövträdsved. (Hk 2000: NT)

Blankknäppare *Hypoganus inunctus* är en ca 14 mm lång, blanksvart knäppare som är knuten till vitrötad lövträdsved av främst ek och bok. (Hk 2000: NT)

Större vedsvampbagge *Mycetophagus quadripustulatus* är knuten till gamla ädellövbekant, parker, alléer och kyrkogårdar. Utvecklingen sker i anslutning till olika svampar, t.ex. fjällticka och svavelticka. (Hk 2000: NT)

Ljusfläckig vedsvampbagge *Mycetophagus piceus* påträffas under bark och i murken ved angripna av svavelticka, främst på ek. (Hk 2000: NT)

Ljus brunbagge *Conopalpus testaceus* hör även den till familjen brunbaggar. Utvecklingen sker i starkt vitrötad ved i grenar av bl.a. ek och bok. (Hk 2000: NT)

Mörk ögonbagge *Euglenes oculatus* påträffas främst i brunrötad ved i ihåliga ekar. (Hk 2000: NT)

Bålgeting *Vespa crabro* är knuten till gamla, ihåliga träd. (Hk 1993: 2)

Sälgskimmerfjäril *Apatura iris* är en fjärilsart som sprider sig men som än så länge bara finns i Skåne och Blekinge samt mer sporadiskt i södra Småland och på Öland. (Hk 2000: NT)

Spjutseröd, Perstorps kn, Perstorps fg

Beskrivning av området och resultat

Området ligger strax norr om Perstorps samhälle och består av varierat skogsområde. Det finns bl.a. sumpskogar med klibbal och gran.

I området påträffades endast en art som tidigare varit rödlistad. Det magra resultatet var i sig anmärkningsvärt. Väldigt få skalbaggsindivider hittades i fällorna vilket skulle kunna betyda att fällorna var illa uppsatta så att vätska och skalbaggar skvätt ut. Om fällorna hängs upp väldigt skuggigt (som i en alsumpskog) kan resultatet ibland bli ganska magert. Det kan också vara så att det helt enkelt inte flög särskilt mycket skalbaggar där fällorna var uppsatta.

Tidigare rödlistade arter

Rhizophagus cribratus är en ljusbrun barkglansbagge som påträffas under bark, i tickor och i murken ved av olika lövträdsarter. (Hk 1993: 4)

Referenser

ArtDatabanken artfaktablad: www.artdata.slu.se/rodlista/

Ehnström, B., Gärdenfors, U. & Lindelöw, Å. 1993: *Rödlistade evertetrater i Sverige 1993*. Databanken för hotade arter.

Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. *Insektsgnag i bark och ved*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Gärdenfors, U. (ed.) 2000: *Rödlistade arter i Sverige 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Gärdenfors, U. (ed.) 2005: *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.